

Motion till riksdagen 2022/23:2200

av **Catarina Deremar m.fl. (C)**

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Kultur, media, idrott och civilsamhället behöver finnas tillgängligt för alla i hela landet. Alla dessa områden har stor betydelse för att ta tillvara och säkra möjligheterna för ett starkt demokratiskt samhälle. Staten behöver här bidra med att skapa goda förutsättningar.

Pandemin har fått konsekvenser för både verksamheter och deltagande inom bland annat kulturen, idrotten och civilsamhället. Nu påverkas många verksamheter av de höga energipriserna. Hur deltagande kan värnas för framför allt barn och ungdomar på dessa områden behöver följas noga.

Kultur i hela landet

Alla, oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller livssituation, ska ha möjlighet att delta i ett kulturliv som rymmer både professionellt buren kultur och amatörers skapande. Kultur stärker självförtroende och gör att fler tar tillvara yttrandefriheten. Det i sin tur stärker delaktigheten och demokratin i vårt samhälle. Ett brett och fritt kulturliv i hela landet underlättar för alla att kunna ta del av det. En stor del av kulturen bärs av våra språk, och då behöver språkrikedomen i landet tas tillvara och bland annat de nationella minoritetsspråkens position stärkas.

Coronapandemin har fått stora effekter på kulturlivet och riskerar att få långvariga konsekvenser. Situationen har blivit väldigt svår för många av de som arbetar inom kultursektorn. Kvarvarande effekter av coronapandemin för kulturen behöver noga

följas för att se om ytterligare åtgärder kan behövas för att säkra ett starkt kulturliv i hela landet även framöver. Det gäller även för de delar av kulturlivet som inte behöver något offentligt stöd men andra typer av förbättrade förutsättningar. Det kan exempelvis röra sig om skattelättnader, som ett avskaffande av den så kallade dansbandsmomsen. Vidare behöver också konsekvenserna av pandemin på tillgängligheten till kultur för barn och unga studeras och åtgärder eventuellt vidtas.

För att lyfta kulturlivet i hela landet vill Centerpartiet stärka och utveckla kultur-samverkansmodellen, i syfte att regionerna ska få ett större inflytande. Vi vill också att regionerna, i samverkan med den nationella nivån, tar fram en nationell kulturplan. Ytterligare ett sätt att stärka kulturlivet i hela landet är att inrätta ett system för ett nationellt kulturhuvudstadsår, då en ny svensk stad vartannat år får statusen nationell kulturhuvudstad. Då kan också mindre städer få uppmärksamhet och chans att visa upp och särskilt utveckla sitt kulturliv. De nationella kulturinstitutionerna måste också sprida sin verksamhet i hela landet.

Tillgång till allsidig och oberoende nyhetsbevakning

Tillgången till en allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet måste säkras. Det är då extra viktigt att bevaka områden som är särskilt utsatta, där nyhetsbevakning saknas eller har lägre frekvens och analysera vad mer som kan göras för att förbättra situationen. Public service spelar en stor roll för speglingen av hela landet. Den behövs sida vid sida med de privata aktörerna för att ha en mångfald av perspektiv. Ett fortsatt brett uppdrag för public service är centralt för att utbudet ska vara fortsatt relevant för många i Sverige. Den bredden ger också en igenkänning och gör att fler kan hitta till public service vid exempelvis en kris, då det är extra viktigt att kunna söka sig till en tillförlitlig källa.

Stärkt civilsamhälle

Inom exempelvis idrotten, friluftslivet och folkbildningen finns stor förmåga att skapa en grogrund där människor kan stärkas och utvecklas, och de bidrar dessutom till verklig integration när människor möts utifrån intresse och delar erfarenheter. Civilsamhället behöver få bättre möjligheter att utveckla sin verksamhet, vilket bland annat kräver att det är en högre andel grundstöd i statens bidrag.

Civilsamhället behöver finnas tillgängligt för alla i hela landet. Det behövs för att ta tillvara och säkra möjligheterna till ett starkt demokratiskt samhälle. Centerpartiet vill skapa bättre förutsättningar för civilsamhället att utveckla sin verksamhet. För att åstadkomma detta bör det vara en högre andel grundstöd i statens bidrag. Centerpartiet föreslår i denna budgetmotion en civilsamhällessatsning, som bland annat ger stöd till allmänna samlingslokaler, som är en del av infrastrukturen för mötesplatser i hela landet. Idrott är den största folkrörelsen i Sverige och har mycket att ge i form av hälsa och samvaro. Idrotten behöver bli tillgänglig för fler och därför ökade fria resurser. Inom folkhögskolan finns också möjlighet till utbildning som rustar för arbetsmarknaden. Dessa är exempel på civilsamhällets verksamheter. Staten behöver bidra genom att skapa goda förutsättningar.

Idrott tillgänglig för alla

Idrott har mycket att ge i form av hälsa och samvaro. Därför bör ett brett idrottsliv främjas i hela landet, där både etablerade och nya sporter, även digitala, blir tillgängliga för fler.

Idrott är bra för både det fysiska och det psykiska välbefinnandet. Det är därför viktigt att ta reda på orsakerna till att flickor slutar idrotta tidigare, så att effektiva åtgärder kan sättas in. Centerpartiet anser att en utredning av vad som hindrar jämställd idrott bör tillsättas, så att Riksidrottsförbundet utifrån det kan få ett tydligare uppdrag för att uppnå jämställdhet inom svensk idrott.

Personer med funktionsnedsättning idrottar i lägre utsträckning än andra. Därför bör en utredning tillsättas vars syfte ska vara att identifiera hinder för personer med funktionsnedsättning och åtgärder som istället underlättar utövande och tävlande inom parasport.

Utformningen av statens idrottsanslag bör ses över för att göra resultaten mer klara beträffande tillgänglighet till idrott för barn och ungdomar ur bland annat jämställdhets-, jämlikhets- och funktionsnedsättningsperspektiv.

Centerpartiets överväganden

Tabell 1 Anslagsförslag 2023 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens kulturråd	71 187	-148
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	532 082	±0
1:3 Skapande skola	201 464	±0
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	45 153	±0
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 852	±0
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	1 700 935	±0
1:7 Myndigheten för kulturanalys	18 659	-67
2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 131 287	-3 857
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	251 614	±0
2:3 Statens musikverk	98 521	-350
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	205 735	±0
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	133 363	-567
3:3 Institutet för språk och folkminnen	74 001	-525
4:1 Statens konstråd	11 347	-81
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 947	±0
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 844	-12
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	46 069	±0
5:1 Konstnärsnämnden	23 702	-77
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	568 530	±0
6:1 Riksarkivet	455 002	-3 167
7:1 Riksantikvarieämbetet	291 835	-1 635
7:2 Bidrag till kulturmiljövård	276 042	±0
7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning	460 000	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
7:4 Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	±0
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 406 004	-11 585
8:2 Centrala museer: Stiftelser	273 714	±0
8:3 Bidrag till vissa museer	79 718	±0
8:4 Forum för levande historia	50 757	-175
8:5 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
9:1 Myndigheten för stöd till trossamfund	16 600	-82
9:2 Stöd till trossamfund	81 919	±0
10:1 Filmstöd	553 444	±0
11:1 Sändningar av TV Finland	9 671	±0
11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 488	-5
11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	533	±0
11:4 Statens medieråd	24 401	-77
11:5 Stöd till taltidningar	48 456	±0
12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	59 690	-191
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	290 680	-50 000
12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitik	22 000	±0
13:1 Stöd till idrotten	2 091 811	-15 000
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	10 000
13:3 Stöd till friluftorganisationer	97 785	±0
13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
13:5 Insatser för den ideella sektorn	123 758	-55 000
14:1 Bidrag till folkbildningen	4 337 783	85 000
14:2 Bidrag till tolkutbildning	48 831	±0
14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen	30 000	±0
14:4 Särskilt utbildningsstöd	202 158	±0
15:1 Spelinspektionen	78 332	-287
Summa	16 667 948	-47 888

Anslag 12:2 föreslås minska med 50 miljoner kronor år 2023 till följd av att en förslagen förstärkning på motsvarande belopp, ämnad att stärka ungdomsorganisationer, avvisas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 50 miljoner kronor per år 2024–2025.

Som en del i Centerpartiets civilsamhällessatsning föreslås anslag 13:1 öka med 110 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 110 miljoner kronor per år 2024–2025. För att finansiera andra prioriterade reformer, inklusive Centerpartiets civilsamhällessatsning, föreslås anslag 13:1 minska med 25 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 50 miljoner kronor år 2024–2025. Anslaget föreslås minska med 100 miljoner kronor till följd av att förslagen förstärkning på motsvarande belopp avvisas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 100 miljoner kronor per år 2024–2025.

Som en del av Centerpartiets civilsamhällessatsning föreslås anslag 13:2 öka med 10 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 10 miljoner kronor per år 2024–2025.

För att finansiera andra prioriterade reformer, inklusive Centerpartiets civilsamhällessatsning, föreslås anslag 13:5 minska med 75 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 75 miljoner kronor per år 2024–2025. Som en del av Centerpartiets civilsamhällessatsning föreslås anslaget öka med 20 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 20 miljoner kronor per år 2024–2025.

Som en del av Centerpartiets civilsamhällessatsning föreslås anslag 14:1 öka med 85 miljoner kronor. Resurserna är primärt ämnade att gå till folkhögskolornas viktiga verksamhet. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 85 miljoner kronor per år 2024–2025.

Därutöver föreslår Centerpartiet en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna med undantag för anslag 1:6.

Catarina Deremar (C)

Anne-Li Sjölund (C)

Anna Lasses (C)